

KURIER LITEWSKI

W WILNIE W SOBOTĘ DNIA 18 WRZESNIA V. S. 1815 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

Wilno, dnia 18 września

W dniu 15 t. m., rocznica Koronacyi Najjaśniejszego, łaskawie nam panującego, Cesarza Jegomości, z uroczystością obchodzoną była w tutéjszem mieście. Zrana w obecności władz cywilnych i wojskowych, oraz, wojska różnój broni, odprawilo się nabożeństwo w Grekorossyjskim i innych kościołach. Wielokrotne wystrzały dział dały się słyszeć wpośród śpiewanego *Te Deum* i zasyłanych modłów do Náywyższego, za zdrowie i długie lata Cesarza Jegomości i całej Najjaśniejszój Jego rodziny. Wieczorém miasto całé oświeconé było: szczególniej jasniali ratusz, bramy uniwersytetu, znaczniejsze domy prywatne, ozdobioné cyframi, transparentami i napisami, rzeczą obchodu i uczucia dzień ten święcących, wyrażającami.

D. 13 t. m. przejeżdżał tedy z Paryża do Petersburga, Porucznik korpusu góńców polowych Dmitrijew; z Petersburga do Warszawy goniec ministerium wojennego Michajłow; z Kalisza do Połocka Intendent 5tej klasy, Zukowski. D. 14: z Połocka do Nitawy Jenerał major Festow; z Petersburga do miéysca pobytu Cesarza Jegomości, gońcy Iwanow i Bietoborodow; z Warszawy do Moskwy, Jenerał Major Lang; z Warszawy do Petersburga goniec Makarow.

D. 15. Przybyły tu w dniu dzisiejszym, przejazdem zza granicy do Dżisny, Szef olwio-polskiego półku huzarów, Półkownik Petrolin, uwiadomił, iż JW. Naczelný Dowódzca wojska odwodowego, Hrabia Wittgenstein, przejechał przez Kowno, udając się do Rygi, gdzie má założyć główną kwaterę swoją, i że temi dniami przeszły już przez Kowno kawalerijskie półki tego wojska, powracające zza granicy.

Czytamy w gazecie petersburskiej, *Poczta Północná*, z Petersburga dnia 8 września: Przeszłej niedzieli, dzień imienin Najjaśniejszój Cesarzowój Jejmości, Elżbiety Alexiejewny, uroczyscie obchodzony był w Pawłowskiu, w letnim pałacu Najjaśniejszój Cesarzowój Jejmości, Maryi Federowny (matki). Na mszę ś. zjechała się wielka liczba znakomitszych osób płci obojój. Po mszy Najjaśniejsza Pani raczyła przyjmować ich powinszowania. Wszystkie potem zaproszone zostały na obiad do stołu, na 120 osób przygotowanego. Wieczorém w pałacu Cesarzo-

wój Jejmości, w sali, grecką, zwanój, świetny bal nastąpił.

Podług gazety *Senackiej*, przez rozkaz naywyższy d. 27 lipca 1815. .. Nizój wyrażeni urzędnicy, którzy wyjechali z Wołoszczyzny do Rossyi, z byłym *Hospodarem*, Xiażęciem *Ipsylantijem*, w nagrodę gorliwój swój służby, nayłaskawiej mianowani zostali, Hetman *Emmanuel Persyan*, Pościelnik *Alexander Negri* i Spatar *Konstanty Antonio Katakazi*, Rzeczywistymi Radcami stanu; z Kaminarowie *Jan Persiani* i *Gabryel Antonio Katakazi*, Radcami kollegialnymi.

Doniesliśmy w numerze 73cim, o wydrukowanych przez ministerium spraw wewnętrznych przywilejach, wydanych wynalazcom, z opisaniem ich wynalazków; wspomnieliśmy razem o niektórych dziełach przez to ministerium drukiem ogłoszonych; teraz kładziemy listę dzieł, które toż ministerium, w celu powszechnego dobra, przez upowszechnienie znajomości w różnych częściach gospodarstwa i przemysłu, kosztém skarbu w różnych czasach wydrukować, i dostateczną liczbę exemplarzy po wszystkich guberniach rozestąć kazało, dla bezpłatnego rozdawania chcącym korzystać z podanej w dziełach tych nauki: po rozestaniu została jeszcze znaczna liczba exemplarzy, które, żeby nie zostały bez użytku, oddane zostały dla sprzedania, do księgarni *Jana Zaikina młodszego*, w gościnnym domu, w sukiennój linii, pod Nr. 15. Xiażki te są oprawne. Oto ich tytuły, które, dla dogodności chcącym sobie zapisywać, w obu kładziemy językach:

1) Krótka instrukcja do rozmnożenia je. dwzbiu w Rossyi, dzieło P. J. Lepiechina z rysunkami, cena rub. 1. (*Kratkoje rukowodstwo k razwideniju szelka w Rossyi, soczyneniye J. Lepiechina.*)

2) Nauka o plantacyach jedwabiu, dzieło Ch. Stewena, 60 kop. (*Nastawleniye o szelkowodstwie, socz. Ch. Stewena.*) — 3) Toż dzieło w języku niemieckim 50 kop.

4) Krótka nauka o chorobach bydłych, upadek za sobą ciągnących, i o sposobach w czasie ich postępowania, 60 kop. (*Kratkoje nastawleniye o skotskich padieżach, i kakim o brazom wo wremia onych postupat nadlezit.*) — 5) Toż dzieło w języku niemieckim, 50 kop. — 6) Toż dzieło w języku polskim, 50. kop.

7) Nauka o rozmnożeniu w Rossyi na-

sienia Kunzutu, i robieniu z niego oleju, z rysunkami, 75 k. — (*Nastawienie orazwie-
dzenia w Rosyi kunzutowego siemienia, i o die-
taniu, z onaho masła, s. rysunkami.*)

8) *Rukowództwo kusowierszeństwo wa ni-
ju w Rosyi owcewodstwa, socz. W. Ch. Frie-
be s. rysunkami, z rub. 50 k.* — (Tęgo dzie-
ła w polskim języku tytuł jest następujący:..
O owcach nauka zawierająca przepisy dosko-
nalszego ich hodowania w Rosyi, napisana
w języku niemieckim przez W. Ch. Friebe,
etc. na polski język przełożone przez Anto-
niego Marcinowskiego, z tablicami i figura-
mi, w Wilnie nakładem i drukiem Józefa
Zawadzkiego Imperatorskiego Wileńskiego
Uniwersytetu Typografii, 1810, .) — 9)
Toż dzieło w języku niemieckim, z r. 25
kop.

10) Nauka praktyczna o rozmnożeniu o-
wiec hiszpańskich w Rosyi, zastosowana do u-
życia w majątkach skarbowych i obywatelskich,
r. i k. 75. — (*Praktyczeskoje nastawienie o
rozwiezieniu hiszpańskich owiec w Rosyi, pri-
sposoblennoje k upotrebleniu w pomieszczy-
czych i kaziennych sieleniach.*)

11) Krótkie opisanie różnych sposobow
processu i preparowania saletry, przez Kol.
Rad. Engelmana, 75 kop. (*Kratkoje opisa-
nie różnych sposobow proizwoditwa i pry-
hotowlenia selitry, socz. Kol. Sowi. Engel-
mana*)

12) Krótkie opisanie znakomitszych ro-
ślin farbierskich i sposobu rozmnożenia ich
w Rosyi, z przydaniem godniejszych uwagi ro-
ślin, do farbowania przydatnych, a w całej
prawie Rosyi znajdujących się, 1812 r., 60
kop. — (*Kratkoje opisanie ważniejszych kra-
silnych rastieniy, i sposobu razwiezenia ich
w Rosyi, s prysowokupleniem zamieczatelniej-
szych rastieniy, sposobnych dla kraszenia,
i pocztu wowsiey Rosyi rastuszczych, 1812
hoda, 60 k.*)

13) Nauka zupełna o gospodarstwie chmie-
lowém, to jest: jak go rozmnażać, zbierać,
i zachowywać, dzieło F. F. Breiten-
bacha, tłumaczenie z niemieckiego, z doda-
niem uwag dla pożytku rosyjskich gospoda-
rzy, 1813 r. ku, z rysunkami, r. i k. 75.
(*Połnoje nastawienie o chmielowodstwie, to
jest: kak rozwodit, sobirat i sochreni t chmiel,
socz. F. F. Breitenbacha, perewod s niemiecka-
ho, s dopolnieniem prymieczaniy w polzu
rosyjskich chozajew, 1813 hoda, s. rysun-
kami, i r. 75 k.*)

14) O rozmnożeniu w Rosyi dwóch zna-
komitych roślin farbierskich, *waydy i kra-
pu*, i dobrem ich użyciu, dzieło W. Ch. Frie-
be, 1813 r., z rysunkami, i r. 25 kop. —
(*O rozwiezieniu w Rosyi dwóch ważnych kra-
silnych rastieniy, waydy i krapa, i o łucz-
szem upotrebleniu onych, socz. W. Ch. Friebe,
1813 hoda, s. rysunkami, i r. 25 k.*)

15) O wyrabianiu syropu i cukru z bu-
rakow, we względzie jako gałąź wiejskiego
gospodarstwa, którą każdy obywatel korzy-
stnie i wygodnie u siebie mieć może, bez u-
dzielnych do tego budowli, dzieło, F. K.

Acharda, 1814 r. z rysunkami, r. i kop.
50. — (*Wydietywanie syropa i sachara z
swiekłowicy, w widie pobocznoy otrąski siel-
skaho domowodstwa, kakowuju wsiakoy po-
mieszczczy s wygodoju proizwodit mozet u sie-
bia bez osobliwych na to strajeniy, socz. F.
K. Acharda, 1814 hoda, s. rysunkami, i r.
50 k.*)

16) Nauka o zbieraniu i preparowaniu
czterwcu czyli koszenilli rosyjskiej, w po-
łudniowych rosyjskiego państwa prowincjach,
1814 roku 60 k. — (*Nastawienie o sobiranii i
prygotowieniu czterwiecz ili ruskoy koszenilli w
jużnych gubernijach Rosyjskoy Imperyi,
1814 hoda, 60 k.*)

17) Opisanie nowego gospodarskiego pie-
ca, z ogrzewającymi kanałami, 1814 roku,
z rysunkami, 75 kop. — (*Opisanie nowoy
chaziatstwiennoy pieczy s ciepłotiwornymi woz-
duchotiegatelnyimi trubkami, 1814 hoda, s. ry-
sunkami, 75 kop.*)

18) O udoskonaleniu pędzenia wódek,
przez użycie lepiej sporządzonego naczynia do
zacierania, oraz pieca czy i hornów, z rysun-
kami, dzieło Rady Kollegijalnego, Engelmana,
1815 roku, i r. 75 kop. — (*Ob usowierszeń-
stwowaniu winokurenija posredstwam wygo-
dniejshy posudy dla brozenia, i pieczy dla win-
naho kubla, s czertieżami onych, socz. Kol.
Sowi. Engelmana, 1815 hoda, i r. 75 k.*)

19) Nowy, prosty i łatwy sposób bielenia
pienki i przędzy pienkowej w czystey zimney
wodzie, bez użycia popiołu, drew, i innych
materiałów, w czasie bardzo prędkim, wynalazek
porucznika Szczepockina, 1815 r. z ry-
sunkami r. i k. 50. — (*Nowyy, prostyy i
dieszewyy sposob bielenija pienki i pienkowoy
priaży czystoju chołodnoju wodju, bez upo-
treblenija zoly, drew ili druhich kakich libo ma-
teryalow, w samoje pry tom kratkoje wre-
mia, izobretienije porucznyka Szczepockina,
1815 hoda, i rub. 50 k.*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

FRANCYA

W gazecie *Korrespondenta hamburskiego*
czytamy, z Paryża, pod 2 września:.. Utrzy-
mują, że Xiazę Richelieu przeznaczony jest
na ministra stosunków zewnętrznych; Jenerał
Clarke na ministra wojny; P. Laisne na mi-
nistra sprawiedliwości; P. Vaublanc, ministrem
spraw wewnętrznych; a P. Cazé na ministra
policji.

Papież żąda także powrotu wzorowych
dzieł sztuki, które dawniej z Rzymu zabra-
ne były, a szczególniej statuy Apollina, bel-
wederskim zwanego. Gdy jednak szacowne te
zbiory przez udzielną konwencyą są odstapio-
ne, tём samém zadanie Jego Świątobliwości,
jeżeli obce pośrednictwo nie zaydzie, trudność
mieć będzie. — Xiężna Talleyrand nie po-
wróci do Paryża, ale w Anglii zostanie.

Gazeta urzędowa zawiera następującą o-
dezwę:

Ludwik. s. Bolek Łaski Sc.

„Z talem dowiedzieliśmy się, że wielu pod-
danych naszych w departamentach południowych
dopuszcili się saslugujących na karę bezprawioń, a

te Francuzi, pod pozorem usłużenia zemście publicznej, dla dogodzenia obojętnej nienawiści, rolewali krew Francuzów, a to jeszcze, nim władza królewska w całym królestwie przywróconą i uznaną była. Bez wątpienia, wielkie zbrodnie i najczarniejsze zdrady domier-o je zostały, przez co Francuzi w nieszczęściach jest pogrążona. Okropnego prześladowania doznali wierni poddani nasi, którzy poszli za chorągwią ukochanego synowca naszego (Xięcia Angoulême), i meśnie, razem z nim Francuzi ratować usiłowali. Atoż ukaranie tych zbrodni powinno być narodowe, urzędowe i przyzwoite. Występny grzech powinien pod mieczem prawa, a nie od zemsty prywatnej. Sprawiedliwość obrażoną; niezgodą przedłużoną; tysiącznym bezprawiom utworzyłoby się wrót, a porządek towarzysztwa zupełnieby zmieszany został. Gdyby każdy czuł wiek przywłaszczał sobie prawo sędziarstwa i karania, za doznane urazy, albo nawet za obojętne krzywdy. Rozkazy nasze przekonały o stateczności, że wymierzona będzie narodowi sprawa iedliwość na sprawcach, którzy początkiem byli tych nieszczęść, i, że pobłażanie, jakie się ma na słabość albo błąd, nie będzie rozciąganiem do tych zbrodniowców, których jawna i domowa winna ukarać być może, bez narazania na hańbę wielkiej liczby, która za biegiem okoliczności, zapewne z zalem powstaje. O dny nasz synowiec, który przez postępowanie, umiarkowanie i dzielność swoją, prowincje południowe od najazdu zachował, i jeszcze zachwaje powinien być także naszym agentem, dla ratowania od zamieszek domowych, oraz pokromienia i ukarania tych, którzy naszego i jego nadużywają chęć imienia. Pewni jednak jesteśmy, że te słachetne związki, które się między nim, a mieszkańcami prowincji południowych utworzyły, nie będą zerwane przez kary godne postępowania niektórych ludzi, pragnących zemsty i dzikaw. W tém zaufaniu i w tej nadziei poruczyliśmy przez dawniejsze jeszcze rozkazy ministrom naszym, iż przy wykonaniu praw ściśle przestrzegają i aby nie okazali pobłażania i słabości w ściganiu tych którzy naruszili prawo, albo go naruszyć śmieli; gdyż przekonani jesteśmy, że głos nasz nie daremnie słyszany będzie w tych okolicach, od których otrzymaliśmy tyle dowodów wierności i przywiązania.

Dan w Paryżu, d. 3 września 1815, a rząd naszych 21-go roku.

Ludwik

Paquier

Ranclerz i Minister sprawiedliwości.

Półkownik Labedoyère przed chwilą śmierci, pisał jeszcze w nader czułych wyrazach list do Króla. — Marszałek Jourdan przydawać teraz będzie w sędzie wojennym na Ney. Po Marszałku Moncey, który się wyśmawiał od prezydencyi w tym sędzie, Jourdan najstarszym jest z marszałków Francyi. — Auxonne kapitulowała d. 28go.

Podług zapewnienia gazet naszych pokój już zawarty został. Lord Stewart, który wysłany był do Londynu, miał z sobą przywieźć ratyfikacyą Xiążęcia Rejenta. Gdy wszystko co się tyczy pokoju, zupełnie urzędzone, i traktat przez wszystkie strony ratyfikowany zostanie, Monarchowie sprzymierzeni udadzą się napowrót do państw swoich. Zapewniają, że całość teraźniejszej Francyi, prócz

kilku tylko punktów, uznaną została. Część wojsk sprzymierzonych z stanie do da szego czasu we Francyi, a wojsko francuzkie nie do pola, ale do utrzymywania wewnętrznego pokoju i porządku użyte będzie. Tego razu jednak, ze względu na przyszłość, zawisto wiele od okoliczności, a niektórzy postrzegają w teraźniejszem położeniu rzeczy brzemienność zarodków nowych wybuchów. Oby podobne obawy bez zasady być mogły! Zastanawia to, że mimo wszelkich wiadomości, zawartym pokojem, działania przeciwko twierdzom francuzkim dotąd nie ustają. — Tuluza nie jest osadzony wojskami sprzymierzonymi; fałszywa też jest pogłoska, że nadbrzeżne warownie w porcie tym wysadzone być miały. — Pogłoska, że Lord Wellington narazony był na niebezpieczeństwo utraty życia, i że kula pistoletowa przeszła mu kapelusze, jest bez zasady.

Paryż dnia 4 września. Mówią, że domagają się tego, żeby dobra najwinniejszych głównych stronników Bonapartego konfiskowano; gdyż wielki majątek w podobnym reku do niczego dobrego doprowadzić nie może. — Drugi mniemany do Króla raport Fouché, który tu znówu krąży wyptynał z pióra P. H. t. Członka ostatniej Izby Reprezentantów. Cudzoziemcy mocniej jeszcze są oczernieni w tym raporcie, aniżeli w pierwszym. Zamiany rewolucyjne widoczne są w całym tem piśmie.

W Lyonie robiono przygotowania na przyjęcie N. N. Cesarzów Rossyjskiego i Austriackiego, i Króla Pruskiego. — Xiężna Angoulême wyjechała z Bordeaux do Perpignan, do swojego małżonka. — Hrabia Blacas udaje się, jako nasz poseł, do Neapolu. — Marszałek Moncey stawiał się sam, jako więzień, do opactwa St. Denis. Mówią, że on zawieszony będzie z tamtąd do twierdzy Witsch. — Jenerał Clauzel aresztowany został w Tulonie. — Posł hiszpański znajduje się już w drodze do Paryża. — Wczora aresztowano tu pewnego człowieka, który bezustannie wołał: „Napoléon jeszcze nie umarł!..” Xiążę Talleyrand miał wczora audyencyą u Króla. — Król Pruski dawał wczora wielki obiad dla Monarchów, Xiążąt i Jeneratów. — Regnaud de St. Jean d'Angely siadł z synem swoim na okręt w Havre, w celu płynienia do Ameryki. — Potwierdza się, że Jenerał Castagnos, po rozmowie, z Xięciem Angoulême, wojska hiszpańskie cofnął do granic swojego kraju. — Dnia 1 t. m. mieli audyencyą u Króla P. słowie Portugalski i Neapolitański. — Cherbourg nie ma być osadzony wojskiem pruskiem. — Farbiarz jeden, z rękodzielni bawelnianej, który sobie pozwolił wołać: „Niech żyje Napoléon! Niech żyje Cesarz! On jeden mógł nam dać sposób do życia!..” skazany został na pięcioletnie wygnanie z kraju. — Pod Chambray zbiera się obóz 72.000 Austryaków, których rewia Cesarz Franciszek odbywać będzie. — Wóz pocztowy z Paryża rozbity został w lasku pod Villiers Corterets. — Utrzymują, że traktat pokoju za kilka dni ogłoszony będzie.

dzie. — W *Nismes* i okolicach jego rozbrojono wszystkich mieszkańców, i najsurowiej wszelkiego zgromadzania się zakazano. — Akta kongresu wiedeńskiego, które dawno już w *Monitorze* wydrukowane były, w *Wiedniu* do dalszego jeszcze czasu ogłaszane nie będą. *Hiszpania* zwłoczy ich ratyfikacją, a ze strony *wirtemberskiej*, również jeszcze nie nastąpiła ratyfikacja aktu związku niemieckiego.

Gazeta berlińska zawiera z *Paryża*, pod 4 września: „Wczora po mszy Król przyjmował Xięcia *Talleyrand* i znakomitszych Członków, cywilnych i wojskowych urzędów. — Rada kapitanów gwardyi, która się wczora w pałacu *Tuyleryjskim* odprawiła, trwała od południa do godziny 4tej. — Od d. 1 t. m. woyska sprzymierzone zajmują cytadelę *Mezyerską*. W *Tulonie* osadzono wiele osób, na które padło podejrzenie, iż przyłożyły się do śmierci Jenerała *Ramel*. — Pierwsza dywizya woyska *reńskiego* rozpuszczoną jest w *Strasburgu*; jednakże zostanie tam jazda i artylerya, dla odbywania służby łącznie zgwardyami narodowemi. — Komunikacya z *Cherbourgiem* wolna jest tylko od morza. — W *Nantes* spodziewano się woysk pruskich na d. 1 t. m. — Marszałek *Suchet* z licznym orszakiem Jenerałów i oficerów, dotąd się jeszcze w *Clermont-Ferrand* znajduje. — Z *Angiers* wyszły dwa półki jazdy pruskiej, a na ich miejsce weszły dwa inne. Wszystkie rekwizycye, których *Bawarczycy* w pieniądzach, skórach, płótnie &c. żądali, odwołane zostały przez rozkaz w *Orleanie* ogłoszony. — Rozpuszczanie woyska *Loary* z wielkim odbywa się pośpiechem. Przez *Orlean* przechodzą codziennie rozbrojeni żołnierze, którzy pasporty swoje dowódcóm woysk sprzymierzonych do podpisu podają. — Woyska austriackie, znajdujące się pod *Strasburgiem*, wynoszą do 60,000 ludzi. — Marszałek polny Xiążę *Wrede*, z głównym sztabem i mocną załogą znajduje się w *Auxerre*. — Na rozkaz Króla Jmci. w kościele metropolitalnym paryżkim odprawiło się uroczyste nabożeństwo, dla uproszenia od Najwyższego odpuszczenia grzechów, jakich się w czasie rewolucyi dopuszczono. Wielkie zgromadzenie na tem się znajdowało nabożeństwie. — Listy z *Francyi* południowej donoszą, że Jenerał *Clauzel*, który w *Bordeaux* strzelać kazał do Xiężny *Angouleme*, w *Tulonie* aresztowany został. — Oddział okrętów wojennych, pod rozkazami Kapitana *Jurien*, wypłynął był d. 15 listopada 1814 z *Rocheport*, dla objęcia w posiadłość wyspy *Bourbon*. Okręty te d. 10 lutego t. r. przybyły do przylądku *dobrey nadziei*, i zatrzymały się tam były, dla przeciwnych wiatrow, do dnia 25go. D. 2 kwietnia zawinęły do *St. Denis*, na wyspie *Bourbon*, gdzie woyska na ląd wysiadły. D. 16 maja Kapitan *Jurien* wypłynął napowrót i ukończył podróż tę przybyciem do portu *Brest*, d. 24 sierpnia. — W tych czasach zamordowano znowu pod *Dijonem* dwóch oficerów austriackich. — *Condé* powtórnie do poddania się wzywane było przez dowódcę woysk sprzy-

mierzonych; ale gubernator twierdzy oświadczył się formalnie przeciwko poddaniu. — Synowiec zmarłej Cesarzowej *Joefiny*, który towarzyszyć chciał *Bonapartemu* na wyspę *Heleny*, nie nazywa się *Beauharnois*, iak go gazety angielskie mianują, ale należy do rodziny *Tascher*. We *Francyi* znajduje się tylko jeden *Beauharnois*, Hrabia i Senator, którego synowcem jest Xiążę *Eugeniusz-Beauharnois*. — Dnia 1 t. m. wyniesiono z sali audiencyjonalnej, w *Tuyleryjach*, małą kolumnę, błękitną zwaną: znajdowały się na niej płaskorzeźby, wyobrażające niektóre rysy życia *Bonapartego*. — Dotąd jeszcze wielu ludzi dopuszcza się buntowniczych okrzyków w ogrodzie *Tuyleryjskim*. Biorą ich wprawdzie do więzienia; ale, jak widać nie dają się tém zastraszyć. W wielu mordrów, którzy w *Nismes* terazniejszy w k tolerancyi skrzywdzić śmieli, odnieśli zasłużoną karę śmierci, przez władze sprzymierzonych skazani. Spalono także kilka wsi zbuntowanych. — Jenerał *Vandamme* wyjechał z *Limoges*, dnia 28go sierpnia, o godzinie 9tej zrana, i widziany był w koczach na drodze do *Chateauroux* prowadzącej. — Wielkie sobie obiecują rzeczy po terazniejszy Izbie Reprezentantów. Tego razu ma się ona składać, z samych zacnych ludzi, którzy dobro oyczyzny nad wszystko przenoszą. — *Bonapartyści Francyi* południowej rozszerzają niedorzeczną pogłoskę, że woyska austriackie idą, dla ogłoszenia Cesarzem Francuzów *Napoleona II*.

Daléy czytamy w teyże gazecie berlińskiej, z *Paryża* pod d. 6 września: „Wczora po wysłuchaniu mszy s, przyjmował Król w sali tronowej wiele deputacyi kolegów obierczych. — N. Pan dał regimenta Półkownikóm: *Vence*, *de St. Chamans*, *Edmond de Castries*, *Talhouet*, i *Talon*. — Podług rozrządzenia królewskiego, z d. 4 t. m., zwołane są Izby Parów i Deputowanych z departamentów na dzień 25 września t. r. Liczba wybranych Deputatów wynosi 329. Z 9ciu departamentów wybory nie są jeszcze wiadome. — Xiężna *Wagram* prezentowaną była zawczora Królowi. — Zgromadzenie adwokatów przy tutejszym trybunale pierwszej instancyi, pożyczło miastu na trzy lata 150,000: przed dwiema laty, zgromadzenie to podobnyż uczyniło przykład. — Naczelnie dowodzący woyskami rosyjskimi, Marszałek Hrabia *Barclay de Tolly*, wzywa mieszkańców okolic *Vertus*, do spokojnego zostawiania w domach i żeby się o nic nie troszczyli: gdyż na potrzeby woysk rosyjskich zebrane są znaczne zapasy. — Siódmy tom pisma peryodycznego, *le Censeur*, który teraz wyszedł z pod prassy, skonfiskowany został. — Xiężna *Angouleme* opuściła *Bordeaux*, udając się do małżonka swego, do *Perpignan*; pod czas jej odjazdu P. *Soubervie*, upadł z koniem między koła pojazdu, i niebezpieczny szwank odniósł. Nowe woyska pruskie weszły do *Cambrai*, a załoga w *Peronne*, od kilku dni znacznie powiększoną została. — Z *Nismes* donoszą: „Wielki tu mamy ruch woyska, końcem zburzenia obozu pod *Ners*, dokąd się buntownicy *Francyi* południowej zebrali. D. 27 sierpnia w nocy, wyruszył jedyny regiment liniowy, który tu

memu; wynosił on 600 ludzi, i poprowadził z sobą 2 działa. Zamarem jego było połączyć się z wojskami, które Jenerał *Brube*, z *Montpellier* przez *Hypostile* na obcz pod *Ners* prowadzi. Rozumieją, że się połączoney tey sile buntownicy oprzeć nie zdołają. Za trzy lub cztery dni cała się rzecz rozstrzygnie. — W *Montpellier* zaszły krwawe rozruchy. — Rozchodzi się tu pogłoska, że *Xiążę Bassano*, którego na powrót do *Francyi* zawięsz miano, uda się, za wstawieniem się wielki go jednego mocarstwa, do *Węgier*, gdzie na przyszłość żyć będzie. — Jedną z tutejszych gazet, *Goniec Wieczorny*, czyni uwagi nad teraźniejszym stanem *Francyi*, i przywodzi: „ze *Vae victis!* (biada zwyciężonym!) zupełnie do tego stanu przystosowane być może. „Długo jeszcze, wyraża taż gazeta, krew płynąć z tych ran będzie, które pobyt wojsk obcych *Francyi* zadał. Ruina, nie odłączna od tego stanu, równyż cios zada rolnictwu, rękodzielnictwu i przemysłowi handlu. „

ANGLIA.

Korrespondent hamburski, donosi z Londynu, pod d. 5 września: „P. dług gazet naszych, mocarstwa sprzymierzone mocno się domagały odmiany ministerium francuzkiego, dla zapewnienia przez to rękojmi utrzymania pokoju. — Dzisieyszą gazeta nadworna zawiera proklamacyą *Xiążęcia Rejenta*, przez którą nakazane jest oddanie wszystkich francuzkich okrętów, do *Martyniki* i *Marsylii* przeznaczonych, oraz, wszystkich statków przewozowych pod białą banderą, po wydaniu ostatniów wojny przeciwko *Francyi*, zabranych. — Do domu powracająca flotta kupiecka z *Jamaiki*, w drodze swęy od wielkiej burzy napadniona była: wiele okrętów masztów pozbawione, i różnymi sposobami uszkodzone zostały. W kawiarni *Lloyds* miano dziś wiadomość, iż 7 okrętów zupełnie zginęło. Speculanci rzucili się zaraz do korzystania z tego przypadku, przez podniesienie ceny cukru. — Ostatnie wiadomości z *Indyjskich* donoszą o dalszych postępach wojsk angielsko-indyjskich w królestwie *Napaul*. Twierdza w górach *Taraghur* poddała się d. 11 kwietnia; po wielkich nakoniec trudnościach zrobiono do tey twierdzy drogę, po której 180 funtowe działa prowadzić można było. Anglicy, znający dobrze stan kraju *Napaul* utrzymują, że wojna ta zupełnie jest bezkorzystna. Ludność kraju *Napaul* jest mała: a mieszkańcy są ludem zahartowanym, który w górach swoich po niedostępnych prawie tularząc się miejscach, ani wytępienym, ani tak dstatcznie ukaranym być nie może, iżby stracił ochotę do nowych napadów na terytorium kompanii *Indyjskiej*.

Brzmienie ostatniego urzędowego doniesienia, o stanie zdrowia N. Pana, jest następujące: „N. Pan znajdował się ciągle w dobrym stanie zdrowia; w całym przeszłym miesiącu spokojney był myśli; ale się dolegliwość J. K. M. nie zmniejszyła. „

Donnington - Castel, majątność wiejska w hrabstwie *Leicester*, należąca do Hrabiego *Moria*, przez skarb kupioną została dla *Xiążęcia Wellingtona*. — W Londynie znajduje się teraz w cęcy 10,000 maytków, marnotrawiących pieniądze, które przy oddaleniu ze służby otrzymali. — Temi dniami umarł w Londynie królewsko-hiszpański Konsul jeneralny, *Don J. Alon-*

so *Ortiz*. Rozdzielił on majątek swój na cztery równe części, z których jedną zapisał Królowi *Ferdynandowi*; drugą jednemu z przyjaciół swoich w *Akancie*; trzecią na tużyszą hiszpańską kaplicę; czwartą nakoniec dla sług swoich. Okręt *Martial*, pod rozkazami kapitana *Leach*, powrócił z *Havre* do *Portsmouth*. Wysadził on na brzeg francuzki Chirurga, który był przy *Bonapartym* i 13 służących. *P. Beauharnois* został w *Portsmouth*, i popłynął do *Martyniki*, gdzie się rodzeństwo matki jego znajduje. — Przybycie okrętu *Martial* do *Havre* dało powód do mylnéy pogłoski, że się *Savary* i *Lallemand* na nim znajdowali; gdyż podług wszelkiego podobieństwa, zdaje się, iż oni na *Maltę* zawiezieni zostali.

Jedną z tutejszych gazet zawiera następujący list z *Paryża*, pod d. 2 września: „Zapewniają, że *Fouché* podał wczora prośbę o uwolnienie go od obowiązków. Nie przyjęło jeszcze Król tego, chociaż bynajmniej nie wątpię, że przed 20 t. m., w którym dniu obie Izby zebrać się mają, nowy minister policji przeznaczony będzie. Również utrzymują, że *Talleyrand* będzie usunięty. Spodziewają się nowego mianowania *Parow*, między którymi będzie także *P. Lainé* z *Bordeaux*. „

„W południowej *Francyi* zachodzą ciągle bezprawia. Dnia 25 sierpnia przyszło do rozprawy między uzbrojonymi buntownikami, i jednym półkiem austriackim. Pierwsi mieli 60 zabitych i stracili 5 jęńców, których natychmiast rozstrzelano. „

Katolicyce Pralaci tytularni irlandzcy, po drugiej deliberacyi w *Dublinie*, postanowili: 1) że religija katolicka upadnie zupełnie w *Irlandyi*, jeżeli koronie angielskiej zostawiony będzie pośredni lub bezpośredni, chociaż najmniejszy wpływ w obieraniu biskupów; 2) że całe duchowieństwo katolickie w *Irlandyi* przekonaniem tém ożywione, statecznie opierać się będzie przeciwko wszelkiemu wpływowi korony. i 3) że Ojciec s., jeźliby się przekonaniu temu, w jakim bądź sposobie przez podanie środków umiarkowania, miał sprzeciwić, bynajmniej słuchanym być nie ma.

HISZPAANIA.

Pisma publiczne donoszą, że Rządowi Hiszpańskiemu nie dostaje tylko pieniędzy, dla popierania wyprawy kadykskiej, pod wodzą jenerała *Morillo*: gdyż tylko klasztory i kapituły posiadają jeszcze w *Hiszpanii* majątek. Czyli wymuszona pożyczka pomyslnie pójdzie, lub nie, czas to okaże.

Monitor paryzki donosi z *Madrytu* pod d. 19 lipca, co następuje: „Naprawiają teraz kilkanaście starodawnych zamków, wystawionych jeszcze za czasów *Maurów*, a leżących teraz prawie w gruzach, dla zamknięcia w nich wielkiej liczby wolnomysłących (*Liberales*), których niedawno uwięziono. Liczba osób, zamkniętych za opinie polityczne, w więzieniach całego królestwa hiszpańskiego, jest tak wielka, iż wszelką wiarę przechodzi, i nie bez zadumienia dowiedzieć się czytelnicy nasi, iż takowa do 51,000 wynosi. „

Zapadł nowy wyrok na 49 *Liberalistów*, między którymi są nawet kobiety. Naywięcej z nich skazano na wygnanie: innych okuto

w kaydany, lub na ciężkie kary pieniężne osądzono. Wielu oficerów z dywizji zbiegłego w roku przeszłym generała *Miny*, musi teraz pełnić służbę prostych żołnierzy.

KRÓLESTWO OBOJĘJ SYCYLI.

Podług gazety wiedeńskiej, *Oesterreichischer Beobachter*, Król obojęj Sytylii przez wyrok pod dniem 14 sierpnia, zniósł wszystkie darowizny, uposażenia i assygnacye, które, jako wolna własność, albo, jako majoraty, równie dla krajowców, jak i cudzoziemców, w dobrach, obligach, dochodach, w czasie wojennego zajęcia Jenerałów, *Józefa Bonapartego* i *Joachima Murata*, uczynione zostały. — D. 19 t. m. uroczyscie obchodzono w *Neapolu* urodziny Xiążęcia następcy tronu. — Tegoż dnia *Hrabini St. Marco* z *Liworny*, gdzie czas niejaki bawiła, przybyła do *Neapolu*.

Podług *Korrespondenta Hamburskiego*: W. X. *Toskański* odwiedzi wyspę *Elbę*, jak tylko wszystkie tamtejsze porty i miejsca warowne wojskami jego osadzone zostaną. — Emigranci hiszpańscy założyli w *Liwornie* fabrykę żelazną, w której samo tylko żelazo z wyspy *Elby* ma się przerabiać. — Kardynał *Fesch*, przybywając do *Rzymu*, jakby uroczysty wjazd odprawiał, w bardzo pięknej karecie, 4 inne pojazdy szły za nią. — Rozumiano, że w *Gacie* ukrywają się ogromne skarby *Murata*; nie przecie nie znaleziono. — Koronacya Cesarza *Franciszka*, na Króla *Lombardyi* przeznaczona jest na 4ty października, dzień jego imienia.

KRÓLESTWO SARDYNSKIE.

Podług gaz. wied. *Oester. Beob.*, Król *Sardyński*, na obchód szczęśliwego przybycia N. Małżonki swojej, we wszystkich dawniejszych krajach genueskich, dał powszechnę przebaczenie i darowanie, dla oskarżonych i osadzonych; wielkich przestępców jednak wymując. W berlińskiej gazecie z *Turyngu* pod d. 14 sierp. wyrażono: „Dowodzący w *Neapolu* jenerał austriacki otrzymał rozkaz, twierdząc *Pescara* na powietrze wysadzić, jak niegdyś uczyniono było z papieżką twierdzą *Ankoną*; ale rząd wyjednał odwołanie tego rozkazu.”

PANSTWO KOŚCIELNE.

Podług *Korresp. hamb.* Kawaler *Canova*, sławny rzeźbiarz, przez Monarchów sprzymierzonych do *Paryża* wezwany został: żąd, po odebraniu wysokich rozkazów, uda się do *Londynu*. — Niedawno umarła tu dama, imieniem *Malgorzata Franschini* z *Frascati*, która miała 115 lat wieku. — Zmarły kardynał, *Pignatelli*, narodził się d. 19 lutego, 1744.

W gazecie *ryzkiej*, *Zuschauer*, czytamy z *Rzymu*, pod d. 14 sierpnia: „Sławny snycerz *Canova* pracuje teraz nad statua Najjaśniejszego Cesarza *Jegomości Rossyjskiego*, a to na wezwanie Senatu *Rossyjskiego*. *Hrabia Rumiancow* wielu tutejszym artystom podał licznę do wystawienia rzeczy z dziejów *rossyjskich*.

WIELKIE XIĘZTWO TOSKAŃSKIE.

Gazeta berlińska pisze z *Florencyi*, pod d. 14 sierpnia: „*Porto-Ferrajo* jeszcze się nie poddało. Rozeym trwa dotąd. Woyska tokańskie całą wyspę (*Elbę*) spokojnie posiadają, prócz pomienionego portu i twierdzy.”

DANIIA.

Piszą z *Kopenhagi* dnia 2 września. Też raz właśnie rozchodzi się pogłoska, że Król *Jmć Szwedzki*, leży chory w zamku *Rosenberg*, a to bez żadnej nadziei. Królewicz znajduje się w *Norwegii*.

TURCYA.

Podług doniesień, odebranych z różnych stron państwa tureckiego, wezwani zostali przez najwyższy *Firman* *Wezyrowie* z *Trawniku* i *Nissy*, iżby w przyszłym miesiącu, po ukończeniu żniwa, na wyprawę przeciwko *Serwijanom* wyruszyli. Gdy już nad *Morawą* i *Dryną* wielka się liczba *Turków* zebrała, nie można wątpić, że *Porta Ottomańska*, dla zakończenia niepokoju, i dla przywrócenia porządku do dawnych karbów, działania wojenne wkrótce rozpocznie. Siła turecka, która przeciwko *Serwijanom* użyta będzie, ma wynosić od 40 do 60,000 ludzi. (z gaz. *ryzk. Zusch.*)

AMERYKA HISZPAŃSKA.

Z *Mexyku* odebrano znowu w *Anglii*, po długiej przerwie, niektóre wiadomości, a to przez pisane z *Vera-Cruz*, dnia 14go maja, listy, których treść jest następująca: „W ostatnich sześciu miesiącach rozszerzyło się powstanie w tej części posiadłości hiszpańskich, tak dalece, że niepodlegli (tak nazywają się *insurjenci*) zbliżyli się do głównego miasta *Mexyku*, w którym się Wice Król hiszpański z wielką trudnością trzymał. Największym działaniem wojskowym, zaszłem w owej okolicy, było oblężenie twierdzy *Copora*, którego jednakże rojalisci nakoniec zaniechać musieli. Rojalisci posiadają tylko główne miasto prowincyi, i nie śmieją pokazywać się na otwartem polu. Niepodlegli podzieleni są na regularne ochotnicze oddziały lekkich jeźdźców (*guerillas*): obie strony walczą z nadzwyczajnym rozjątrzeniem, a zdarzające się spustoszenia i okrucieństwa przypominają nam czasy *Pizarra*. — Niepodlegli mają agentów swoich w *Nowym-Orleanie*, dla otrzymywania brońi z krajów zjednoczonych stanów *Ameryki Północnej*. Utworzyli oni także formalny kongres w *Apatzingan*, dla zarządzania publicznymi sprawami swojemi. Wyroki tego kongresu mają napis: „W 5tym roku sławnego powstania.” Władza wykonawcza powierzona jest trzem osobom, to jest: jenerałom *Loceaga*, *Morelos* i *Fercino*. O dalszych postępach wyprawy hiszpańskiej, która wyplęnęła pod sprawą jenerała *Morillos* z *Kadyxu*, i dnia 11 kwietnia wyspę *J. Małgorzaty* w *Ameryce hiszpańskiej* zajęła, dotychczas nic pewnego jeszcze niewiadomo.”

AKTA KONGRESSU WIEDENSKIEGO.

(z *Gazety petersburskiej*, *le Conservateur Impartial* — Ciąg dalszy.)

Królestwo *Niderlandow* i *Wielkie Xięztwo Luxemburskie*.

Królestwo *Niderlandow*.

65. Dawniejsze prowincye zjednoczone *Niderlandow* i dawniejsze prowincye *Belgickie*, pierwsze i drugie w granicach, przez artykuł następujący oznaczonych; razem z krajami i terytorjami, w tymże artykule objętymi, pod panowaniem J. X. M. Xiążęcia *Oranii-Nassau*, Xiążęcia panującego

Prowincyy Zjednoczonych, tworzyć będą *Królestwo Niderlandow*, dziedziczne w porządku następstwa już ustanowionym, przez akt konstytucyjny przereczonych *Prowincyy Zjednoczonych*. Tytuł i prerogatywy dostojności Królewskiej, dla domu *Orańsko-Nassauskiego*, przyznane są przez wszystkie mocarstwa.

Granice Królestwa Niderlandow.

66. Linija obeymująca terytorya, które składają *Królestwo Niderlandow*, oznaczają się sposobem następującym: zacząć się od morza, i ciągnąć się wzdłuż granic *Francyi* od strony *Niderlandow*, tak, jak te granice zostały sprostowane i oznaczone przez artykuł 3ci traktatu paryżskiego, dnia 30 maja 1814, aż do *Mozy*, a potem wzdłuż tychże granic, aż do dawnych granic *Xieźtwa Luxemburskiego*. Ztamtąd pójdzie kierunkiem granic między tém *xieźtwem*, a dawnym biskupstwem *leoduyjskiem* (*Liege, Lutich*), aż do zetknięcia się (na południe *Deffelt*) z granicami zachodnimi tego kantonu i kantonu *Malmédy*, aż do punktu, w którym granica ostatniego dotyka granic między dawniejszymi departamentami *Ourthy* i *Röer*; idzie dalej wzdłuż tych granic, aż do ich zetknięcia się z granicami dawniejszego kantonu francuzkiego *Eupen* w *xieźtwie limburskiem*; a trzymając się granicy zachodniej tego kantonu w kierunku północnym, zostawiając z prawej strony małą część byłego kantonu francuzkiego *Aubel*, łączy się w punkcie zetknięcia trzech dawniejszych departamentów *Ourthy*, *Mozy* niższej, i *Röer*; wychodząc z tego punktu linija pomieniona pójdzie dalej kierunkiem linii dzielącej dwa te ostatnie departamenty aż do niżej, w którym ta linija wpadnie do *Worm* (rzeka, w padającą do *Röer*), i korytem téj rzeki aż do punktu, gdzie się znówu spotka z granicami tych dwóch departamentów; dalej idzie tą granicą na południe *Hillensbergu* (dawny depart. *Röer*), ztamtąd zwraca się ku północy i w prawie *Hillensberg* zostawiając, a potem kanton *Sittard* na dwie prawie równie części podzieliwszy, tak, że *Sittard* i *Süstaren* na lewie zostaną, przyjdzie do dawnego terytoryum hollenderskiego; a terytoryum to w lewie zostawiając, pójdzie linija wschodnią granicą, aż do punktu dotknięcia dawniejszego *xieźtwa* austriackiego *Geldryi* od strony *Ruremonde*, biorąc kierunek, jak najwyżcey ku wschodowi podany terytoryum hollenderskiego, na północ *Schwalmen*, i dalej się ciągnie, obeymując to terytoryum.

Nakoniec, wyszedłszy od punktu najbardziej ku wschodowi pomienionego, pójdzie aż do złączenia się z drugą częścią terytoryum hollenderskiego, gdzie jest *Vanloo*; zajmie to miasto i jego terytoryum. Ztamtąd, aż do dawniej granicy hollenderskiej pod *Mook*, powyżej *Gennep*, pójdzie korytem *Mozy*, w odległości od prawego brzegu, tak, że wszystkie miéysca, które od téj rzeki więcey nad tysiąc prętów niemieckich, należec będą ze swojemi terytoriami do królestwa *Niderlandow*; co do wzajemności tej zasady, rozumie się, że terytoryum pruskie nie może w żadnym punkcie dotykać *Mozy*, ani zbliżyć się do niéy nad osiemset prętów niemieckich. Od punktu, w którym linija dopiero opisana, dotknie dawniej granicy hollenderskiej aż do *Renu*, granica ta zostanie rzeczywiście tak, jak była w roku 1795, między *Kliwiją* i *Prowincjami Zjednoczonymi*. Będzie ona wyznaczona przez Kommissyę, która niezwłocznie będzie mianowana przez oba rządy pruski i niderlandzki, dla dokładnego oznaczenia granic tak *Królestwa Niderlandow*, jako i *Wielkiego Xieźtwa Luxemburskiego*, oznaczonych w artykule 68; tąż kommissyę urzeczy, za pomocą ludzi świadomych, wszystko to, co się ściąga do budowlu hydrotechnicznych, i innych punktów podobnych, w sposób náyzgódniejszy ze szlusznością, i korzyściami wzajemnymi państw pruskich i niderlandzkich. Toż postanowienie rozciąga się do oznaczenia granic w powiatach *Kufwaard*, *Lobith*, i całego terytoryum aż do *Kekerdom*. Wklęsłości *Huissen*, *Matbure*, *Lymers* z miastem *Sevenaer*, i dobrami *Weel*, będą częścią królestwa *Niderlandow*; a N. K. J. Pruski zrzeka się ich na wieczne czasy za siebie samego, oraz, wszystkich swoich potomków i następców.

Wielkie Xieźtwa Luxemburskie.

67. Część dawnego *xieźtwa Luxemburskiego*, zam-

knietą w granicach, w poniższym artykule opisanych, również jest ustąpiona dla *Xiążęcia* *Parującego* *Prowincyy Zjednoczonych*, a dziś *Króla Niderlandow*, dla posiadania na wieczne czasy przez niego i jego następców, w zupełnej własności i udzielnosci. Monarcha *Niderlandow* do swoich tytułów doda tytuł *Wielkiego Xiążęcia Luxemburskiego*, i zostawuje się dla J. K. M. wolność uczynienia, względnie do następstwa w wielkim *xieźtwie*, takie urządzenie familijne między *xiążętami* synami swoimi, jakie osądzi, zgódnie z interessami monarchii swojej i oycowską swą chęcią.

Wielkie Xieźtwa Luxemburskie, będąc wynagrodzeniem za *xieźtwa Nassau-Dillenburg*, *Siegen*, *Hadamar* i *Dietz*, stanie się jednem z państw *Związku Niemieckiego*; a *Xiążę*, *Król Niderlandow*, należec będzie do systematu tego związku, jako *W. Xiążę Luxemburski*, ze wszystkimi prerogatywami i przywilejami, jkich używać będą inni *xiążę* a *niemieccy*. Miasto *Luxemburg*, we względzie wojennym, uważane będzie za twierdzę związkową. *Wielki Xiążę* będzie także miał prawo mianowania gubernatora i komendanta wojennego téj twierdzy, za potwierdzeniem władzy wykonawczej związku, i pod dalszemi takimi warunkami, jakie będą uznane za potrzebne do postanowienia, stosownie do przyszłej konstytucyi rzeczónego związku.

Granice Wielkiego Xieźtwa Luxemburskiego.

68. *Wielkie xieźtwa Luxemburskie* składać się będzie z całego terytoryum, położonego między królestwem *Niderlandow*, tak, jak zostało oznaczone przez artykuł 66, między *Francyją*, *Mozellą*, aż do uścia rzeki *Sure*; koryto rzeki *Sure*, aż do połączenia się z rzeką *Our*, i koryto ostatniej téj rzeki aż do granic byłego kantonu francuzkiego *Saint-Vith*, który nie będzie należał do *Wielkiego xieźtwa Luxemburskiego*.

Postanowienia względem xieźtwa Bouillon.

69. N. K. J. *Niderlandow*, *Wielki Xiążę Luxemburski*, posiadać będzie wiecznymi czasy, sam i jego następcy, w zupełnej i całkowitej udzielnosci, część *xieźtwa Bouillon*, nieustąpioną dla *Francyi* przez traktat paryżski, i w takim względzie będzie ona przyłączoną do *Wielkiego Xieźtwa Luxemburskiego*. Aże zachodzą poszukiwania do pomienionego *xieźtwa Bouillon*, ten przeto z poszukujących, któremu prawa legalnie zostaną przysądzone, w sposób poniżej opisany, posiadać będzie w zupełnej własności przereczoną część tego *xieźtwa*, tak, jak ona była posiadana przez ostatniego *xiążę*, pod udzielnoscią panowania N. K. J. *Niderlandow*, *Wielkiego Xiążęcia Luxemburskiego*. Wyrok ten postanowiony będzie przez sąd polubowuy bez odwołania się. Na sędziów polubownych wybrani będą, po jednym od każdego ze dwu poszukujących, a dalsi, w liczbie trzech, przez dwory austriacki, pruski i sardyński. Zjadą się oni do *Akwisgranu*, natychmiast, jak tylko stan wadny i okoliczności na to pozwolą; i sąd swój uskutecznią w sześciu miesiącach, licząc od dnia swego zjazdu. Tym czasem, N. K. J. *Niderlandow*, *Wielki Xiążę Luxemburski*, obeymie w zakład własność przereczonę część *xieźtwa Bouillon*, dla powrócenia jej, razem z przychodem w czasie téj administracyi pośredniej, dla tego z poszukujących, dla którego sąd polubowny przyadzi. Tenże *Król* Imć wynagrodzi jemu stratę dochodów, wynikającą z prawa udzielnosci, przez ułożenie się ze szlusznością zgodną. A jeżeli to przysądzenie ma wypędzć dla *Xiążęcia Karola Rohan*, dobra te w jego ręku poddane będą prawom zamiany, stanowiącey jego tytuł.

Ustąpienia posiadłości domu Nassausko-Orańskiego w Niemczech.

70. N. K. J. *Niderlandow* zrzeka się na wieczne czasy, za siebie samego, swoich potomków i następców, na rzecz N. K. J. *Pruskiego*, posiadłości udzielnich, które dom *Nassausko-Orański* w Niemczech posiadał, a mianowicie: *xieźtwa Dillenburg*, *Dietz*, *Siegen* i *Hadamar*, obeymując w to i dobra *Beilstein*, tak, jak te posiadłości były ostatecznie urządzone między dwiema linijami domu *Nassauskiego*, przez traktat zawarty w *Hadze*, dnia 14 lipca, 1814. Również J. K. M. zrzeka się *xieźtwa fuldey*

skiego, oraz, różnych powiatów i terytoryów, które mu były zapewnione przez artykuł 12 głównego postanowienia deputacyi nadzwyczajnej cesarstwa, dnia 25 lutego, 1803.

Ustawa familiyna między Xiążętami Nassauskimi.

71. Prawo i porządek następstwa, między dwiema linijami domu Nassauskiego ustanowiony, przez akt 1783. pod tytułem, *Nassauischer Erbverein*, utrzymują się i przenoszą ze czterech księstw *Oranjsko-Nassauskich* na Wielkie Księstwo *Luxemburskie*.

Obowiązki i odmiany, tyżące się prowincyy oderwanych od Francyi.

72. N. K. J. *Niderlandow*, jednocząc pod swę panowanie, kraje, wymienione w artykułach 66 i 68, wchodzi we wszystkie prawa, a razem, przywmuje na siebie wszystkie ciężary i wszystkie obowiązki zaręczone, a tyżące się prowincyy i powiatów, oderwanych od *Francyi*, przez traktat pokoju, zawarty w *Paryżu* dnia 30 maja, 1814.

Akt połączenia prowincyy belgickich.

73. Gdy N. K. J. *Niderlandow* uznał i potwierdził, dnia 21 lipca 1814, jako zasadę zjednoczenia prowincyy *belgickich* z *Prowincjami Zjednoczonymi*, ośm artykułów, w akcie do niniejszego traktatu załączonym objętych, przeto ośm tych artykułów będą miały też samę moc i wagę, jakby były, co do słowa, do tegoż aktu wpisane.

(Ciąg dalszy w następujących numerach.)

OGŁOSZENIA.

1. *Sebastyan Błaszczkiewicz* Doktor medycyny, adjunkt Uniwersytetu Imperatorskiego Wileńskiego, umarł w miesiącu styczniu roku 1814. ruchomość jego przedana, przez publiczną licytacją. A z tej sprzedaży, jakoteż z zasłużonej i za życia nie odebranej pensyi adjunktowskiej, urosła summa pieniędzy *srebrzem* rubli 432 i pół kopieyki (która to summa oraz nie wyprzedany na licytacji pierścień kilkanaście czerwonych złotych *taxowany*, i małej wagi kartki pieniężne, znajdujące się w kasie Uniwersyteckiej. Z *Krakowa*, gdzie nieboszczyk odbywał nauki, partykularnie zasięgane były informacye o sukcesorach jego, lecz żadney o nich nie dostano wiadomości: a w miesiącu października 1814 roku przyszedł z tamtąd list do nieboszczyka adresowany od wdowy *Urszuli Rechowiczowej* poszukującej u onego summy zł: 8900. — Teraz Rząd Uniwersytetu wzywa tak sukcesorów, jakoteż pretensorów nieboszczyka *Błaszczkiewicza*, aby porządkiem prawnym rozprawili się u tutejszey zwierzchności cywilney; a kto zyska przyznanie sobie prawa do pomienionej pozostałości po nieboszczyku *Błaszczkiewiczu*, temu ona z kassy Uniwersyteckiej wydana będzie.

Sekretarz *Felix Mierzejewski*.

1. Excerpt z Protokołu Potoczego Grodz. Ptu Słonimskiego Oświadczenia poniżej wypisującego się pod Pieczęcią Urzędową Grodz. Słonim. roku terażn. 1815 msca 7bra 9 d. stronie potrzebujący wydany.

Roku tysiąc ośmset piętnastego septembra dziewiątego dnia oświadczenie imieniem JP. Józefa Nowickiego przeciwko W. JP. Józefowi Zawadzkiemu Deputatowi wywodowemu Ptu Słonimskiego z rzeczy następney: w roku tysiąc ośmsetnym osмым żalujący się nabył aktorstwem majątność *Dubinki* w Pcie Słonimskim położoną u obżłgo *Zawadzkiego* za sumę dziewięć tysięcy rubli assygnacyinych; za weyściem w aktorstwo, gdy obżłny tabelą nieokazał onerów na tenże majątek przez siebie opartych, a nadto, gdy oprócz gotowemi żałcy się w temże roku tysiąc ośmset osмым zatrzymując pro *evictione* u siebie część summy, wydał dwa obligi, jeden na ośm tysięcy siedmset czternaście złch. polch i drugi na piętnaście tysięcy podobneyże monety z warunkiem zatrzymania oney do lat trzech u siebie — W ciągu więc posesyi za usuniem się z kraju obżłgo *Józefa Zawadzkiego* jego różni wierzyciele okazawszy się z obligacyinemi pretensyami po różnych subseliach, celem dopomnienia się powynosili cytacye, po otrzymywaniu ostateczne konwikcye jedni, drudzy oczewiste pouzyskiwali Dekreta i oparli onych satysfakcją o tęż majątność *Dubinki*, jaki dług żałcy się deportując opłacił dwadzieście siedm tysięcy dwieście sześćdziesiąt trzy złch. polch, a przeto nad summę na ewikcyą u siebie pozostałą przepłacił trzy tysiące pięćset czterdzieście dziewięć złch. polch: nie licząc w to procentów i expensow prawnych — a tym sposobem nie tylko dług od siebie obżłnemu *Zawadzkiemu* winny umorzył, lecz nadto, ma sumowną z przepłaty do jego pretensyą — Z tego względu, gdy obżłny *Zawadzki* nie znajdując się w kraju, nie jest w stanie z żalącym się obliczyć się i pro *evictione* u siebie zatrzymanych zwrócić żalacemu się obligow, przeto ażeby za takimi obligami nie następowały z kimkolwiek układy, lub iakowe frymarki o nikczemności ich oświadczenie w aktach powiatowych zapisawszy, przez awizacyą przy gazetach wszelką publiczność do kogo należeć będzie mogła — ostrzega — u tego oświadczenia podpis takowy *Józef Nowicki*. Zgodno z Protokółem potocznym *Ignacy Nielubowicz Grodz. Ptu Słonim. Regent*.

2. Na ulicy *Zamkowej* obok kościoła świętego *Jana*, Dom W. Profesora *Bryotego* jest do najęcia. O warunkach kontraktu można się zainformować w *Drukarni świętego Jankiego*.

2. N. 55. Sąd Graniczny Taxatorsko Exdywizorski wyrok swój oczewisty w dniu 6tym idącego miesiąca, między Kredytorami JW. Stanisława, Józefa Judyckiego, w dobrach Kamieniu, zapadły od zaczęty w dniu tymże Promulgaty, a w dniu ponizey wyrażonym skończony ogłoszwszy, gdy do przysłuchania onego wiele nie obecnych stron dostrzegł; zatym, aby strony pomienionym Dekretem objęte niewiadomością o Promulgacie Dekretu niewymawiając się, zwykle następującej w sprawie konkursu emmissyi nie ulegli, wiedzieć daje, iż wszyscy JW. Stanisława Judyckiego (przez oycę jego) wierzyciele, na rzetelnosci swoich należnościow mają sądzone przysięgi; które w przeciągu sześciu tygodni w miejscach przyległych swego mieszkania wykonać są obowiązani, pod utratą sądzoney rzeczy, i że Protokół dekretowy w Sądzie Głównym Gubernii Mińskiej drugiego Departamentu złożony będzie, a między tym kancelarya Sądu Exdywizorskiego dla wydania Excerptu stronom w miejscu byleby exystencyi Sądu infundo Kamienia kilka dni pozo stanie — Dat w Kamieniu 1815 7bra 10. Rafał Gordziałowski Exdywizor Prezydujący. Józef Rudnicki Sędzia Normalny Ptu Bobrigo Exdywizor. Jerzy z Kalnik Soroka Ziem. Oszm. Ptu Exdywizor. Samuel Kostrowicki Sędzia Z. Miń. Exdywizor. Józef Strupiński Sędzia Grodz. Oszm. Exdywizor. Mateusz Bogucki Sądu G. L. i Exdywizor Rejent.

2. N. 176 Sąd Exdywizorski Zasławski przez niniejszą publiczną Awizacyą daje wiedzieć: Iż dzieło exdywizyi dóbr Grafa Michała Przezdzieckiego w czynnościach sądowych już się ma ku końcowi, i Dekret ze wszystkimi do Konkursu należącymi stronami niezawodnie będzie promulgowany od dnia 21 praesent. dla wysłuchania, którego i dla wykonania decydowanych przysięg, niemniej dla wniesienia składek na opłatę skarbowych niedoimków uprzednio zadeterminowanych sub extenuatione sched, aby wszyscy Kredytorowie i pretensorowie Grafa Michała Przezdzieckiego sub amissione przybywali do Zasławia, Sąd ostrzega — D. 7 7bra 1815 w Zasławiu: Kazimierz Piottuch Prez. Exdywizor. Józef Szyszko prezydujący Z. Wileyski Exdywizor. Michał z Korkozow Korkozowicz Ziemski Bor. Prezydent i Exdywizor.

2. N. 60 Sąd Magistratu miasta Powiatowego Kowna podaje niniejszą Awizacyą do wiadomości Obywatelów, iż w roku 1815 msca 7bra drugiego dnia, w sprawie Urodz. Frydrycha i Anny, Zuzanny, Ludwichów, Kapeluszników, miasta Kowna, z WW. JP. Piotrem Reyxem b. Burmistrzem M. Kowna, Janem Gurklaytem Radcą, Janem i Maryanną Kolowami Burm. Janem Szpryngierem Radcą, Anną Metcową i Anną Malawską w tymże Sądzie odbytey, uznana została przez wyrok Sądowy, licytacya domu w mieście Kownie położonego, na sposób rozliczenia się z Kredytorami i termina są do tegoż domu licytacyi następne, pierwszy msca 8bra 1 dnia, drugi msca 9bra 20, trzeci w miesiącu xbrze 1 dnia, teraz idącego roku 1815, życzący nabyć takowy dom z Obywateli w pomienione terminy mają się jawnie do Sądu Magistratu Kowień. O tej licytacyi powszechność uwiadamia się roku 1815 7bra 6 dnia Kowno.

Józef Przemieniecki Burmistrz.
Pisarz Marcin Swirski.

2 Roku 1815 miesiąca septembra 4 dnia. Oświadczenie imieniem JW. Jerzego Łaniewskiego Wólka Sędziego b. Mińskiego Głównego Sądu i Kawalera jako jeneralnego aktora interessow funduszowych kościelnych jednoty wyznania Ewangelicko Reformowanego w W. Xstwie Litewskim czyni się w następnym składzie: oświadczający się będąc zagadnionym przez W. Jana Kurnatowskiego b. Ziemskiego Smoleń. Regenta, takowymże oświadczeniem idącego 1815 roku junii 28 dnia w Akta Ziemskie Wileńskie wpisanym i w drugim dodatku za Nrm 52 Gazety Kuryera Lit; domieszczonego widzi się być obowiązany na takowe Oświadczenie tąż wskazaną drogą odpowiedzieć następnie — Każdy kto rzeczzone oświadczenie z zastanowieniem czytał, pewnie, że się przekonał o fałszu onego: bowiem położone na czele Familije i inne które się do funduszow na Kościoły, Seminary, Szpitale, Edukacyą młodzieży sposobu ku temu z Rodziców nie mającej, i dalsze obiekta wsparciu cierpiącej ludzkości niosące w rzeczoney jedności, przez legacje przyczynity, z kądże biorą niby pochop Zażalenia oświadczającego się, o to zdą, że tenże W. Regent Kurnatowski dzierżący lat kilkanaście za prawem arędownym folwark Kościelny Kopciszek, w ciągu takowej dzierżawy ustawicznymi pretensjami mniej słusznymi uszczuplający, tak chwalebne fundusze, na resztę za pretensye z roku 1812 do 13 dzierżownego a od 13 do 14 administracyjnego nie kontentując się restancją za arędę u jego zaległą, i całoroczną krescencyją z jutrąkami gotowego grosza, (bo ani szeląga z jutrą jako Administrator nie wnosił;) z roku Administracyjnego, folwarku za który dziś opłaca się przez dzierżawcę po 3000 złotych corocznie, a więcej jeszcze z niechęci, iż nadal, ani jako dzierżawca, ani jako Administrator w folwarku Kopciszkach dla nieginienia corocznych z onego jutrą utrzymywanym nie został, zastosował na urwaniu z tychże funduszow jeszcze ogromne bez dowodow, i słusznosci ad fundum folwarku Kopciszek pretensye, a za one zyskawszy w Grodzie Trockim z rejestru summaryjnego na pretensye tego rodzaju nie właściwego dwa dekreta niestanne, z onych z popełnieniem złego przewodu prawa uformowawszy niby ultymarną konwikcyą za oną powodem podanego w Imieniu oświadczającego się jako jeneralnego aktora Objaszenia, iż folwark Kopciszek jest nieszczęśliwym, iż w pretensjach onego przynależących się wedle przepisu najwyższych Jmiejnych Ukazow, w szczególniejszą protekcyą fundusze powzechne rodzajowi ludzkiemu użyteczne, zwykle inaczej z pogorszeniem mniej prywatnych oszczędzających się, i uważające biorących; nie cywilnym, lecz śledztwienym porządkiem ich czynić należy; folwarku kopciszek za napastne swe pretensye, z wyrugowaniem dzierżawcy arędownego akkuratnego w opłacie jednocie umówionej summy za dzierżawę wypełnieniu wszelkich umówionych kondytyw, i nie wyszukującego napastnych pretensyi, w posesyą swą nie obiał; zmysłać takowe oświadczenie w imieniu tych familijow jak uczynił W. Regent Kurnatowski jest to krzywdzić one bo jest to samo co dowodzić, że one przyłożywszy się do tak chwalebnych i użytecznych rodzajowi ludzkiemu funduszow dziś w osobie W. Regenta Kurnatowskiego idąc z nim jednomyślnie chcą one niszczyć; gdy się gniewają, że oświadczający się użył protekcyą prawa folwark Kopciszek ochronił od zającia przez W. Regenta Kurnatowskiego, za cze i nie sprawiedliwe pretensye; gdyby te familije miały w istocie same przez się do zarzucenia przeciwko processowi tak dzielnie służącemu od napastci W. Regenta Kurnatowskiego, tożby się zgłosiły same do oświadczającego się z otworzeniem swojego zdania i życzenia, a oświadczający się jak one poważa, starałby się zastosować do tego; z własza że każdego członka jednoty jako jednego towarzysza nie tylko całych familijow jest obowiązkiem, i powinnością dbać, starać się, i radzić o utrzymanie funduszow publicznych, jakoteż oświadczający się w ogólności całej jednoty każdej familij i każdego w szczególności członka, o wspieranie jego w tym przedmiocie najmocniej uprasza — Naresztę gdyby te familije trwały w takim rozumieniu nie zgłaszając się do oświadczającego się i niechcąc jako jest zwyczaj i porządek w rzeczoney jednocie przybyć, czy zgłosić się odezwa na zjazd, czy to prowincjonalny, Synodowy, czy Kuratorski, czy wreszcie Dystryktowy między innemi dla zaradzenia, i w tym obiekcie, lecz już chciały przeciwko ustanowionemu już raz porządkowi przez akta sądowe i druki w dodatkach gazet obiawiać swoje opinie, tożby znaleźli kogo in-

nego, nie zaś W. Regenta Kurnatowskiego? do spełnienia tego, i W. Kurnatowski Regent żeby nawet był o to obligowanym istotnie powinienby się wyrazić, a to dla tego iżby takowe oświadczenie przez kogo innego zapisane znalazło lepszą wiarę — A że nie tylko położone na czele oświadczenia przez W. Regenta Kurnatowskiego Familijo i osoby one składające, lecz nawet cała rzeczona jednota nie jest tego rozumienia i oświadczającego się nie obwinia, na dowód wciąga się tu z Extraktu pod pieczęcią Synodową wydanego i do Akt Ziemskich Powiatowych Mińskich przy zapisaniu niniejszego oświadczenia podającego się, aktów Synodu idącego roku miesiąca Julij od dnia czwartego do dwudziestego w Wilnie odbytego, przez cały zjazd to jest siedmiu świeckich i piętnastu duchownych podpisanych, kwietacya oświadczającemu się dana w słowach: „Gdy JW. Aktor przyniosłszy tak obrachunek pieniężny, przed Synod, niemniej też należy ta wiadomość, wszystkich czynnościach swoich, nas w przekonaniu, się o jego ku jednoci naszej czynności i nie spracowanej pilności utwierdził; za jego troskliwość, czuła serce naszych przenosząc wdzięczność, niżej go kwietujemy memoryalem, — Dowiodłszy takim sposobem oświadczającemu się, iż W. Regent Kurnatowski zapisał Oświadczenie bez woli, wiedzy i poruczenia Familow, naszele onego położonych mniemając to być jedynie ku pomocy swemu interesowi, gdy dowiadują się jeszcze, iż tenże W. Regent Kurnatowski, czy powodowany duchem nie spokojności, czy nieuczciwymi niechęci z pobudek już wyżey pomienionych, a zawsze lubo jeden atoli w liczbie mnogiej bez plenipotencyi i czyjgobądź użycia obligacyi wiedzy i poruczenia piszący się, jeszcze w r. 1814 msc. 7bra. 8 dnia obstaraję przeciwnie znowu przy protekcyi Najwyższemu Imiennemu Ukazami dla wszelkich funduszów publicznych zastrzeżonej od której się i cała jednota nie usuwa owszem garnie pod oną podał do komisyyi sądowej Edukacyney na Gubernie Litewskie Białoruskie, Mińską i prowincyą Białostocką ustanowionej, Prozbę w celu zatrzymania skutków takowychże Prozb od jednoty przez oświadczającego się jako jeneralnego aktora, i udzielnie przez plenipotentia W. Budziewicza na skutek postanowien na rządzach prawnych teyże jednoty, — z komisyyi z cofaniem kroków prawnych w onę z W. Stefana — Głównym Stawoskim Romiejewskim jako possesorem folwarku Kościelnych Szwabiszek i Norjek rozwinętych, z uwag w tych postanowieniach wyrażonych, jako w rzeczy kombinacya skonczonej podanych; zmuszonym jest jako jeneralny aktor i reprezentant całej rzeczony jednoty, wedle wyznania samegoż W. Regenta Kurnatowskiego w interessach funduszow; ostrzedz i upraszać publiczności, iżby żadnym piśmem w imieniu członków jednoty przez tegoż W. Regenta Kurnatowskiego wydającym się nie wierzo, oraz wszelkich jurydykow i kancelaryow, iżby onych do akt bez okazanych prawnych plenipotencyow nie przyjmowano, i na one żadney baczości nie dawano; na resztę samego W. Regenta Kurnatowskiego, odjednoczającego się przez takie działania od jednoty: aby onych więcej nie tworzył, inaczey Jednota przynaglona zostanie, drogą prawa, szukać zakazania, tworzenia podobnych piśm cudzym imieniem, a czybyto poszło processem dawnemi prawami Wielkiemu Xięstwu Litewskiemu służącemu przepisany, nasprzykład przez Registr Taktowy, czy śledziennym wedle Ukazow o nadużyciu w procesach, tworzenie oświadczeń czyli manifestow cudzym imieniem bez wiedzy zapisujących się w onych aktorow bez karnie uysć nie będzie mogło. Takowe Oświadczenie podając do Akt własnoręcznie podpisuję. Dat ut supra w Mińsku Jerzy Łaniewski Wólk Sędzia b. Miń. Gł. Sądu, i Kawaler, jako aktor interessow jednoty.

Roku 1815 miesiąca septembra 4 dnia na Urzędzie JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ziemskim Powiatu Mińskiego stanowszy osobiscie JW. Imię Pan Jerzy Łaniewski Wólk b. Sędzia Sądu Gł. ten manifest do akt podał, przyiołem i jest w Xięgach świadczę. Jozaffat Iwanowski Ziem. Pttu Miń. Pisarz.

2. Excerpt z Protokółu Potocznego Ziemstwa, Powiatu Dziesieńskiego, w dacie niżej wyrażoney zapisanego oświadczenia pod pieczęcią urzędową Ziemską stronie rekwirujący corundem jest wydan.

Roku tysiąc ośmset piętnastego miesiąca augustsiódnego dnia, Imieniem W. Jana Reissa wolno pra-

ktykującego Doktora, na W. IPanią Florentynę z Krauzow Rasterbergową Szambellanową dworu poigo, naysolenniejsze czyni się oświadczenie wspoły z zażaleniem oto: iż co s. p. mąż obżał. Szambellanowey Rasterbergowey, Ernest Rasterberg Sambellan pod małoletność oświadczającego się, a razem swych braci, przyjąwszy jako Wóły, a tym samym naturalny Opiekun nad osobami i majątkiem zupełnym pozostałym po zeszyłych Rodzicach, Rząd i opiekowanie się, wciągu której małoletności inni z rodzeństwa zchodząc z tego świata, samojednego oświadczającego się, acz zostawili aktorem pozostałego po rodzicach majątku. Jednak gdy niespodziewał się, aby Wóły tak prędko dni życia ukończył, bardziej zaś zostając oddalonym osobiscie dopomość się i z Wójem rozliczenia się z opieki nie mógł mieć zdarzenia, i dla tego niejaki czas milcząc, czekał tylko pozostałego syna W. Wilhelma w wojskowej służbie będącego. Lecz kiedy ten niewiadomo jest czy żyje? lub nie? a dowiaduję się, iż obżał. Szambellanowa cały majątek pozostały ruchomy i nieruchomy w Witkomierskim Powiecie leżący Krowiszki nazywający się w swej wiedzy i Rządzie utrzymując — Też majątność Krowiszki wyprzedać zamysła, żalący się mając wielką do onego pretensyją, znając i to, że obżał. nieodebrawszy żadnych od swego zeszyłego męża, a oświadczającego się Wóły zapisów, utrzymujących rząd nawet dożywoćni, a tym bardziej Dziedzictwo oznaczających — Gdyby przeto iakowy frymark ku szkodzie uczynionym nie został, i obżał. niemogła majątku marnie tracić nadużyciem prawa nawet successyi po swym bracie, wniecznym i dopomnienia się o swoy majątek w domie Rasterbergow umieszczony, zapobiegając, niniejsze z użalenia w Aktach publicznych Ptu Dziesieńskiego ku zapisaniu podając, postanawiając, iż poko formalnym procederem poszukiwać niepewną swej należności przywiązanej do majątku Krowiszek — Gdyby nikt okupno onego nie mógł wchodzić w tranzakta stanowcze, a i sama obżał. Rasterbergowa także nie tracić nie ważyła się — W zastrzeżeniu całą Publiczność do gazet Kuryera Litgo dla trzykrotnego wniesienia podać żalący się oświadcza — Utego oświadczenia podpis tak się wyraża — Takowe oświadczenie na mocy plenipotencyi zapisując podpisuję — Józef Reiss. Zgodził z protokołem Felix Stolyhwa Z. P. Dziśn. Rejent.

2. Znajdujący się tu z Brygadą General Major Gołowin przez niniejsze ostrzega wszystkich tych, którzy zechcą mieć interes z tu-teyszym Karetym Maystrem Kostro, iż po przybyciu z Moskwy oddawał jemu do reparacyi swoją odkładającą się Karetę, i zapłacił tyle pieniędzy, ile on sam żądał, i że przy pierwszym wyjeździe w Karecie w niepogodny czas woda przeszła w górney części pojazdu między imperialem i podzorem gdzie główniejsza w umowie była reperacya, w takim mnóstwie, że wszystkie poduszki weszczedzinie przemokły. General Major Gołowin objawia przytém, iż ogólnie cała reparacya rzeczonygo Karetnika Kostro całkiem nietaka, iakieyby od uczciwego Rzemieślnika spodziewać się powinno.

2. Находящийся здѣсь съ бригадою Генералъ Маторъ Головинъ, симъ предваряетъ всѣхъ тѣхъ кои захотятъ имѣть дѣло съ здѣшнимъ Каретнымъ Мастеромъ Костро, что по прибытіи изъ Москвы отдавалъ онъ ему въ починку опкидную свою Карету и заплатилъ столько денегъ, сколько онъ самъ потребовалъ; что при первомъ выездѣ въ Каретѣ, въ дождливую погоду, вода прошла между имперіала и подзора гдѣ главнѣйшая подоговору поправка заключалась, въ такомъ изобилии, что всѣ подушки въ серединѣ Кареты намокли.

Генераль Маіоръ Головинъ объявляетъ при-
помъ, что вообщѣ вся починка помяну-
таго Каретнаго Мастера Кошпръ освѣтъ
немаков, каковы бы оны чистаго Ремесле-
ника ожидать должно.

2. Podpisany za pełnomocnictwem nadanym mu od
J.O. i J.W. Opiekunów, młodszy Xieźniczki Córki
Dominika Stefana Radziwiłłówny dla interesów te-
go obiekta tyżących się, wyjechawszy do Królestwa
Polgo i część niemata czasu w mieście Warszawie ba-
wiać gdy za zwrotem do kraju naazł w gazecie Ku-
rvera Litgo dwa tytuły remanifesta pierwszy przez
J.W. Ludwika Kamińskiego byłego Prezydenta Sądu
Głogo Mińskiego, drugi przez J.W. Grafa Karola Mo-
rawskiego Generała Majora i Kawalera przeciw sobie
zapisane, a to w rzeczy odpowiedzi na oświadczenie
onego wypisujące pobudki dla czego archiwum Ra-
dziwiłłowskie w Nieświżu lokowane dotąd otwartem
nie zostało, oraz donoszące o przypadku jaki też ar-
chivum spodkał, nie sądził nigdy, aby rzecz wyni-
ka ze ścisłych obowiązków jego, i piórem jak przy-
stojność każę naderkarniejszym doniesione, w wy-
padkach zwłaszcza znaczną część Publiczności inte-
ressujących, których zamłozenie, za ubliżenie przy-
jętego przez siebie zastępstwa, tak wysoce ufnością
Monarcha zaszczyconych Opiekunów poczytałby, aby
mówę krok ze strony jego tak konieczny skonił po-
wyżey wyrażone osoby do odpowiedzi z rzeczą sa-
mą zupełnie nie zgodney, a tylko osobistemi usocy-
pliwościami przeciw niżej podpisanemu zapewnionej
dla tego kiedy z czynności swojej w zarządzeniu
maszą Radziwiłłowską i jej intere sami zdając opie-
ce sprawę, nasychnięsze pracy i gorliwości od
jej otrzymał świadectwo, i mając w pogotowiu wia-
domosć dokładną wszelkich czynności i swoich tudzież
obrotu gotowosć grozić do jego weszelego na takąż
samią w Komisji Najwyższey Ukazem dla inte-
ressów Radziwiłłowskich naznaczonej, spodziewając
niepłonne zasłużyć opinią — niewidzi pobudek od-
powiadania po szęgole na rzucane przeciw sobie
czernidła i rażenia uszu Publiczności wzajemni cy-
tacyami spraw czyichkolwiek, mając własną spokoj-
ność i niewinność za najmocniejszą przeciw potwa-
rzom tarczą — Dla tego na tém kończąc odpowiedź
na oby wyzey rzeczony tytuły Remanifesto, życzy
pierwszemu podobnież łatwego przed temi do kogo
należać będzie usprawiedliwienia się, a drugiego naj-
pokorniey uprasza, aby gdy niżej podpisany będzie
zdawał przed Komisją sprawę z czynności swoich
raczył się wszystkim szczegółom osobiście przypatrzeć
i osadzić, czyli te w jakimkolwiek punkcie na uszer-
bek dobr Sukcesorki lub interesu jej realnych wie-
rz ciem zmięzwały — Czyli przeciwnie obu tym stro-
nom do odnem i użytecznem były. Dat w Białym-
stoku 1815 augusta 31 dnia. Jan Chodźko Prezydent
Sądu Gł. G. M.

Roku 1815 msca augusta 31 dnia — Przed Są-
dem Głównym Depart. z Obwodu Biał. komplet z o-
sob obu Depart. jako w czasie wakacyinym składa-
jąym, stanawszy osobiście J.W. Jan Chodźko Pre-
zydent Sądu Główn. Gubern. Mińskiego, niżej sze o-
świadczenie do akt podał. Assessor Arcimowicz Jest
w Aktach poświadczając Sekretarz Jan Książński.

2. Antoni Łappa Prezydent Grodzki Oszm. Jan
Ciechanowski Sędzia Z. Wileń. Józef Wrótnow-
ski Prarz Grodz Trocki, Franciszek Rychlik Sę-
dza Grodz Wileń. Kazimierz Maczyński Sędzia
Grodz Wileń. Andrzej Bobrowicz Sędzia Grodzowy
Ptu Zalew.

Oznajmujemy tém naszym, Urzędowym, ob-
wieszczeniem, iż wskutek wyroku Sądu Gł.
Lit. Wileń. z Depart. w sprawie Kredytów z W.
JP. Felicjanem Bienkuńskim Szamb. b. dworu Pol.
i jego Kuratorami, w roku omienionym 1814, 8bra 7
d. zapadłego taxę, i Exdywizyą majątnosć i Lubian-
ki Sipowskiej. Gintotowskiej, z affynencyami folw.
Pogir, i dalszych ruchomych, tudzież summownych
Debitora własnictw w Poie Oszmiań. leżących prze-
znaczonego. My Urzędnicy w komplecie témże wy-
rokiem oznaczonym za niedziel cztery od daty ni-
niejszey do teyże Lubianki niezawodnie ziedziemy —
I jako już po zaszłym pierwszo- ziazdowym wyroku,
do sądenia oczewiste sprawy przystąpimy — A-
żby więc o tém Kredytowicie i Felicjan Bienkuń-
ski Debitor, tudzież jego Kuratorowie W.W. Ratai

Bienkuński Sędzia Graniczny Trocki, Stanisław Ło-
kuciejewski także były Sędzia Oszm byli uprzedze-
ni, i ze wazką gotowoscią w oznaczonym czasie d.
4 8bra do Sądu stawali pod warunkiem nieuchron-
ney amissyi remissą zastrzeżeney obowiązujemy —
i ostrzegamy — Dat roku 1815 msca 7bra 7 d. —
w témże dniu samém kopie przez Wóznego Oszmiań-
skiego Mateusza Lenkiewicza stronom interesowa-
nym, w miejscu ichże posesyi i mieszkania oczewi-
sto wręce podane, i w dniu témże przed Aktami
Ziem. Oszm Oryginał obwieszczenia zeznany — Przy-
jął Antoni Juraha Rejent Ziem. Oszm.

2. Na jednoczasowe rozpoznanie, i usatys-
fakcyonowanie pretensorów W. Franciszka Sze-
miotha chorążego woysk Ros. z funduszu Je-
go Summownego na folwarku Mosuszynie mnię-
szym, w Powiecie Wólkowskim położonym,
opartego, przez Remissyiny Dekret Sądu Głównego
z Depart. Gubur. Lit. Grodzień wyzna-
czony Sąd Taxatorsko Exdywizorski, po u-
fundowaniu na dniu 15 augusta idącego roku
w pomienionym folwarku Mosuszynie, Jury-
dykcyi, i po ułatwieniu akcessoriinych, wzglę-
dem administracyi, aktów kalkulacyi, kom-
portacyi i adcytacyi, kwestyów do oczewiste-
go całej sprawy rozpoznania, dzień czwarty
następującego miesiąca nowembra zamierzył,
gdy zas dla niestawających pretensorów, am-
missya przez Dekret Remissyiny, jest zastrze-
żoną, izby przeto niewiadomosć, niestała się
pryczyną utraty pretensyi komukolwiek z pre-
tensorów W. Szemiotha, Sąd Taxatorsko Ex-
dywizorski do rozprawy na pomienionym ter-
minie tychże wszystkich W. Szemiotha Kredy-
torów i pretensorów, niniejszym ogłoszeniem
obwieszcza i wzywa, 1815 roku augusta 16 d.
Karol Bortnowski P. S. T. E. Kazimierz Pie-
traszewski S. E. Ignacy Roszkowski S. G. P.
Gro.

Нижє подписанный имѣемъ честь объя-
вить ГГ. приежающихъ въ городъ Виль-
но, что въ ономъ городѣ, въ домѣ Г.
Грунєрта подъ номъ 21 мѣ близъ Остро-
брамскихъ Воронъ содержится трактиръ,
подъ названіемъ Готель де Европа, въ ко-
поромъ готовыя для приежающихъ есть
выгодныя покои и конюшни, такожь ку-
шанье и разныя напитки во всякое вре-
мя, завесьма умѣренную цѣну.

Т. Иванъ Крепшенъ

Mam honor uwiadomic J.W. W. JP. niżej
podpisany, że w kamienicy JP. Grunerta pod
N. 21 nie daleko Ostreybramy na Zamkowej
ulicy założyłem z naleypszemi wygodami,
dla przyjezdnych podruznych mieszkanie pod
nazwaniem Hotel de l'Europe w którym pokoje,
staynie, stoł i różne trónki za nappomierniey-
szą cenę, zawsze w gotowosći utrzymywać bę-
dę — Łaskawie się polecam.

T. J. Chretien.

Den H. H. Durchreisenden, hat die Eher-
nodes unterzeichender anzuzeigen, das ich in
dem Hause des H. Grunert, Nro 21, ohnweit
des Scharfen Thor, so genannt Ostrobrama,
auf der Schloss Strasse, ein Gasthaus unter dem
Nahmen Hôtel de l'Europe, gantz beqweme
Zimmer, Stallung, &c., guten Tisch, allerhand

Getränke wor ein billigen preiss eingerichtet bereit halte, und desfalls empfehle.

T. J. Chretien

J'ai l'honneur d'annoncer, que dans la maison de M. Grunert Nro 21 près la porte appelée Ostrobrama, a l'Enseigne de l'Hôtel de l'Europe, MM. Les Voyageurs ou étrangers purront trouver un logement commode, avec l'Ecurie & ainsi que la table & les différentes boissons qu'on désirerait, le tout à un prix très Modique.

J. Jean Chretien.

3 W domu Alexandra Słuckiego Kupca i Obywatela Wileń: w mieście Wileń na Zarzeczku położonym, kilka apartamentów, z pokojami i stancyami meblowanymi, do nich, wedle potrzeby staynie, wozownie, miesięcznie lub rocznie, wolne są do najęcia, a browary gorzałczany i piwny z miedzią i wszelkimi naczyniami do nich należącymi, rocznie do zaarędowania są wolne, ktoby sobie życzył wziąć w najem, dla umówienia się o cenę i warunki, do mugrabięgo w teymże domie Słuckiego mieszkającego, ma się udać.

3. Niżej podpisani po zeyściu Kazimierza Lipińskiego, przez rezolucyą Magistratu Wileń. d. 4 xbra 1814 roku nastalą, zatwierdzoną wyrokiem Sądu Głło 2go Wileń. Departamentu d. 9 marca 1815 roku, oraz Ukazem Rządu Guberskiego d. 18 junii tegoż roku przeznaczeni, nad majątkiem pozostałym, i nieletnimi jegoż dziećmi za Opiekunów, z powodu, że JPanowie Ewa primo Sucharzewska, pośledniey Lipińska Matka, oraz Zięć jey Jan Mińkiewicz, zagarnawszy papiery, i fundusze po zeszyłym Lipińskim, na rzecz Sukcessorów przynależne, większej części onych, pod urzędową Inwentacyą, i urządzenie dodanej opieki, nie podali, owszem różnie one zacierając, mimo wiedzę opieki, z różnego tytułu Debitorami nieważnie staraia się dopełniać układy, o jakową krzywdę małoletnich przez Ukazy Zwierzchnicze determinowane w kontynuacyi zostaje śledztwo; zapobiegając przeto niżej podpisanii, i dogadzając obowiązkom na siebie włożonym ostrzegają wszystkich jeneralnie Debitorów, i mających interessa z głowy zeszyłego Kazimierza Lipińskiego, iżby o nie zgola, z Lipińską Matką, i Zięciem Mińkiewiczem bez wiedzy niżej podpisanych, układow czynić nie wazyli się, owszem wszelkie zawinienia na rzecz Sukcessorów przynależne raczyli przed opieką odkryć. — W jakowym celu zamieszczając publiczne ostrzeżenie, one własną ręką podpisujemy 1815 augusta 30 dnia. Maciey Pawłowski B. M. W. Jan Hołubowicz.

3. Cebuly, kwiaty różne, drzewek wisznioowych, i sliw, topoli balsamiczne, róże, bez, agrestu, porzeczek, truskawek, w dwóch gatunkach do przesadzenia są w ogrodzie JPanii Frobenowej znanym na Popławach do sprzedania, także kanarek uczony kurantowy, i szpi-

ce, jeżeli kto ochotę ma kupić, niech się zgłosi do Aktorki domu pod Nrem 1533 mieszkającej; są i pokoje do najęcia. Dat w Wileń 6 septembra 1815 roku Rozalia Frobenowa, teraz Sołocka Majorowa.

3. W roku jeszcze 1813 julii 1 dnia zeszyły Dominik Bohuszewicz Mąż niżej piszący się z powodów słusznych wydał mnie Oblig własnoręcznyną summę 15,000 zł. z ewikcyą na majątku swoim Swiranach. Pośledniey w tymże roku nowembra 24 dnia z pewney umowy postępując synowi swojemu Ignacemu Bohuszewiczowi, posessyą tegoż majątku przyjął od niego Dokument na 9,000 zł. z obowiązkiem zapłacenia tey summy, komu będzie zapisana, iakoż i takową summę tenże Dominik Bohuszewicz mnie Zenie swey prawnie zapisał, których obu sum z procentami pomieniony Sukcessor Ignacy Bohuszewicz Sędzia Graniczny Zawileyski mnie nieopłaciwszy, gdy takowy majątek Swirany ewikcyi uległy na ubliżenie pierwszości długu mnie należnego obciążać zaczyna, mam za obowiązek przez ninieyszą awizacyą uczynić zastrzeżenie, iżby nikt bez opłacenia nadmienionych sum z procentami mnie należnych w żadne układy o majątek powyżey wyrażony z tymże Pasierzem moim nie wchodził. 1815 roku dnia 28 sierpnia. Barbara z Możeykow Bohuszewiczowa.

1. Roku 1815 augusta 21 dnia niżej podpisanii, chociaż in julio zapisał manifest w Sądzie Ziem: Pttu Bobr: na W. Józefa Karwowskiego, który w Powiecie Bobr. zastępował miejsce Ziemskiego Komisarza, a dziś w Rzeczy równie w tem celu — Ze gdy pomieniony W. Józef Karwowski przy odjeździe swoim do Rzeczy miał z folwarku swego arędownego przysłać, za przedane po kontrakcie wódki wiader 800 i wołów 40 ukraińskich karmnych, a gdy przez swych służących szlacht dwóch, przysłał woły schudłe, kalekie; małe tuteysze, i połowie cenie nieodpowiednie — Oświadczył się umiarkować względem ceny uczciwie wedle wartości, a przedaży onych, etiam wyżej choćbym i po dukacie utracił; z chęcią uzupełnić, i usatysfakcyonować się bezkrzywdnie pragnę. Lecz jak uważam z listu pisanego (a odebrane po powrocie moim z Kremieńczuka) od W. Karwowskiego, że nie myśli odstępować, a trzymać wydanego sobie obligu, który jest wsparty wielu dowodami — że nie jest z rękodany summy wynikły — Zatem jesliby chciał czyto przelew komukolwiek uczynić, lub wskazać do jakiegokolwiek ony dokument uzysku, za nieważną ogłaszam i zapłacić bez konwikcyi nie będę mógł; bo jesliby uczciwie skończyć nie chciał W. Karwowski, w mscu octobrze terminie do 15 dnia — w ułożeniu się domowym, tedy wyświecić całą rzecz, i powody nieomieszkam i po wszystkich jurydykcyach dowiedzie się, w tem postępnosc i sprawiedliwosc sięgać nie zaniecham, a tym czasem i przez Kuryer Lit: publicznie oświadczam się naysolenniey Mińskiej Guber: Bobruyskiego Pttu Obywatel Deputat J. Hryniewicz.